

Referat pri predmetu Geografija

Država: PORTUGALSKA

Splošni podatki o državi:

Portugalska je del Jugozahodne Evrope.

Uradni naziv: Portugalska; Republica Portuguesa

Velikost: 92.391 km²

Prebivalci: 9,9 milijona

Glavno mesto: Lizbona

Uradni jezik: portugalsščina

Vera: katoliki 97%, protestanti 1%, ostali 2%

Denarna enota:

evro

Narodnostna sestava: 99% Portugalcev, 1% Afričanov

Opis države:

Portugalska (portugalsko República Portuguesa) je demokratična država na skrajnem jugozahodu celinske Evrope, na Iberskem polotoku. Na zahodu in jugu meji na Atlantski ocean, na severu in vzhodu pa na Španijo. Vključuje tudi tri otočja v Atlantiku: Azore in Madeiro ter Salvages (malo in nenaseljeno skupino, ki jo upravljajo z Madeire).

Zgodovina:

V preteklih tri tisoč letih je skozi Portugalsko prešlo mnogo civilizacij. Nanjo so vplivale iberska, keltska, feničanska, kartažanska, grška, rimska, germanska in arabska kultura. Večino zgodnje zgodovine dežele razkriva že njeno ime, saj izhaja iz Portus Cale (»Lep pristan«), kot se je imenovala grška in kasneje

rimška naselbina ne ozemlju današnjega mesta Porto, po katerem se imenuje. Med 15. in 16. stoletjem je bila Portugalska kraljevina glavna ekonomska, politična in kulturna sila na svetu. Portugalski imperij je segal na vse celine. Po vzponu drugih kolonialnih sil je njen pomen močno upadel.

Sodobna Portugalska ima svoje korenine med drugim v demokratičnem prevratu, t. i. revolucijo nageljnov, ki je obračunal z diktatorsko vladavino v letih od 1926 do 1974, ter v vstopu države v Evropsko gospodarsko skupnost (danes Evropsko unijo) leta 1986. Portugalska je z družbenega in gospodarskega vidika močno napredovala zlasti v zadnjih tridesetih letih 20. stoletja.

Uprava države:

Od sprejema trenutno veljavne ustave leta 1975 je Portugalska pol-predsedniška ustavna republika, v kateri si izvršilno oblast delita predsednik in predsednik vlade. Glavne politične institucije so tako predsednik, parlament, vlada in sistem sodišč.

Država je upravno razdeljena na 308 občin, te pa dalje na skupno 4260 civilnih župnij.

Geografija:

Celinska Portugalska se po svoji glavni reki Tejo deli na dva dela. Pokrajina na severu je v notranjem delu gorata s planotami ter se po štirih prelomnicah deli na ustrezna kmetijska področja. Ta del ima hladnejše in bolj deževno podnebje. Na jugu je vse do pokrajine Algarve dežela pretežno ravninska z nekoliko toplejšimi in bolj suhimi razmerami.

Poleg Teja so glavne reke Douro, Minho in Guadiana. Vse izvirajo v Španiji. Še ena reka, Mondego, izvira v gorovju Serra da Estrela z najvišjim vrhom, ki sega 1993 metrov nad morjem.

Azorski otoki in Madeira pripadajo srednjeatlantskemu grebenu. Na otoku Pico se v nebo vzpenja najvišji vrh države, ugasli vulkan Mount Pico (2351 metrov).

Portugalska ima dolgo obalo z obsežnimi plažami, in sicer 943 km ob kontinentalnem delu države, 667 km skupaj na otokih. Pomembna značilnost je delta Ria de Aveiro s 45 km dolžine in do 11 km širine, bogata z ribami in morskimi ptiči.

Gospodarstvo:

Velike gospodarske družbe so skoncentrirane v mestnih območjih Lizbone in Porta. Tradicionalno prevladujoče gospodarske panoge so bile tekstilna in obutvena industrija, proizvodnja pijač, lesarstvo in proizvodnja plute (Portugalska je največji proizvajalec plute na svetu). Danes je pomembnejša storitvena industrija.

Kmetijski sektor je manj produktiven in moderniziran kot v večini zahodno evropskih držav. Glavni kmetijski proizvodi so žita, sadje, zelenjava in vino. 1,4 % celotnega izvoza Portugalske predstavlja izvoz vina in Portugalska je deseta največja izvoznica vina na svetu. Portugalska ima veliko naravnih bogastev - rudarstvo (baker in kositer).

Portugalska je eden največjih izvoznikov marmorja in plute. Industrijski sektor je moderniziran, vključuje pa predvsem majhna in srednje velika podjetja. V ospredju so metalurgija, strojna, tekstilna industrija in gradbeništvo. Poleg tega je država povečala svojo vlogo v evropskem sektorju avtomobilske industrije in ima prvorazredno livarsko industrijo.

Najpomembnejšo vlogo v storitvenem sektorju ima turizem, saj zaposluje kar 64% delovne sile.

Portugalska je bila ena od držav, ki so najbolj občutile finančno krizo, ki je izbruhnila v začetku 21. stoletja. V zameno za finančno pomoč Evropske komisije, Evropske centralne banke in Mednarodnega denarnega sklada v višini

78 milijard evrov je morala vlada sprejeti vrsto varčevalnih ukrepov za zmanjševanje javne porabe. Država je izstopila iz sheme finančne pomoči maja 2014.

Opis glavnega mesta Portugalske - Lizbona:

Lizbona je eno najstarejših in najbolj zanimivih evropskih mest. Razteza se na sedmih gričih ob izlivu reke Tejo v atlantski ocean in je le 30 km oddaljena od najbolj zahodne točke Evrope. Tu so skozi različna zgodovinska obdobja spomenike svojih kultur zapustili Feničani, Rimljani in Mavri. V 18. st. je mesto prizadel močan potres, v katerem je umrlo 90.000 ljudi in bilo uničenih 85 odstotkov mesta. Vredno ogleda: Belemski stolp, srce mesta Baixa ali Spodnje mesto, grad Sao Jorge, katedrala Santa Maria Maior, najdaljši evropski most Vasco da Gamma, dolg skoraj 25 km, stadion Luz, na katerem igra nogometni klub Benfica in na katerem je gole zabijal tudi Zlatko Zahovič.

Staro središče je zgrajeno na sedmih gričih, zato so nekatere ceste prestrme za motorna vozila; mestu služijo tri vzpenjače in javno dvigalo. Zahodna stran mesta v veliki večini spada pod naravni park Monsato, enega največjih urbanih parkov na svetu.

Lizbona je ena od toplejših evropskih prestolnic. Pomlad in poletje sta po navadi zelo topla – temperature julija in avgusta pogosto presežejo 30 °C, redko tudi 40 °C. Jesen in zima sta praviloma deževna in vetrovna, čeprav sončni dnevi niso redki. Temperature redko padejo pod 5 °C, povprečno so okoli 10 °C. Lizbonsko podnebje je klasificirano kot atlantsko-mediteransko.

Znamenitosti mesta: srce mesta je Baixa ali spodnje mesto, ki je od lizbonskega potresa organizirano po sistemu mreže in grajeno v obliki kock. Na enem od lizbonskih gričev, vzhodno od mesta, se nahajata grad Sao Jorge in stolnica Santa Maria Maior. Najstarejše okrožje mesta je Alfama, blizu reke Tajo, ki ga razni potresi skorajda niso prizadeli.

Lizbona je arhitekturno zelo bogata; povsod lahko najdemo romanske, gotske, baročne, tradicionalne portugalske, modernistične in post-modernistične zgradbe.

Zgodovina mesta: sodeč po razlikujočih se poročilih so mesto ustanovili ali Feničani ali Grki. Grki so ga poznali pod imenom »Olissipo, ki se je čez čas spremenilo v »Olissipona«, »Lissapona« in na koncu v trenutno portugalsko ime »Lisboa«. Mesto je bilo del rimske province Luzitanije, ko so ga v osmem stoletju zavzeli Mavri. Leta 1147 ga je ponovno osvojil Afonso Henriques, prvi kralj Portugalske. Glavno mesto Portugalske je Lizbona postala leta 1260. Lizbonska univerza je bila ustanovljena leta 1290. Mesto je doseglo vrhunec blaginje v obdobju portugalskega imperija v 16. stoletju. 26. januarja 1531 je mesto prizadel potres, ki je pobil tisoče prebivalcev.

Današnje gospodarstvo: Večina sedežev portugalskih podjetij je prav v Lizboni. Širše območje mesta je močno industrializirano, še posebej južni breg reke Tejo.

Lizbonska regija je daleč najbolj premožna v Portugalski.

Viri:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran

Turistični vodnik: Lonely planet (Portugal)